

MOWA I EMOCJE

KROK PO KROKU....

WSPIERAMY MOWĘ DZIECKA

24-36 miesiąc życia

Anna Wrzoł – terapeuta pedagogiczny

Weronika Stasicka – neurologopeda

JAK ROZWIJA SIĘ MOWA DZIECKA W TRZECIM ROKU ŻYCIA?

Według Leona Kaczmarka okres ten zwany jest **okresem zdania**. Mowa dziecka w tym wieku rozwija się szybko i skokowo. Dziecko w tym okresie jest obserwatorem-naśladowcą mowy dorosłych, ich gesty i mimikę, ale także intonację, rytm i sposób mówienia. Możliwość mówienia daje dziecku, tak ważne w tym wieku poczucie bezpieczeństwa, kształtuje jego miejsce w świecie. Najważniejsze osiągnięcia dziecka, które zdmuchnęło dwie świeczki na torcie, czyli rozpoczęło trzeci tok życia, oczywiście w zakresie mowy to :

-tworzenie prostych zdań, które im bliżej trzeciego roku życia, stają się złożone i posiadają nawet do 3-4 elementów; oczywiście zdania te nie muszą być jeszcze poprawne pod względem gramatycznym i artykulacyjnym, ale muszą być jasne i zrozumiałe, mieć sens

-dziecko wypowiada najwięcej rzeczowników, ale czasowników oznaczających czynności jest już też bardzo dużo

-słownictwo dziecka sukcesywnie się poszerza, choć wyrazy są proste i krótkie, zasób słów to ok. 1000

-dziecko ma tendencję do zmiękczenia głosek, czyli zamiast [s z c dz] oraz [sz, ź czdź] mówi [ś, ź, ć, dź], upraszcza też grupy spółgłoskowe np. mleko- meko, głowa-gowa, tworzy nowe wyrazy

-prawidłowo wypowiada: samogłoski ustne, (czyli bez ę raz ą, oraz spółgłoski: p,b,m,l,j,k,g,h,f,w,t,d,n,ś,ź,ć,dź,) pod koniec 3 roku życia mogą pojawić się głoski syczące : s, z,c,dz

-dziecko poprawia dorosłych np. „mówi się lowel, a nie lowel”

-może wystąpić jąkanie rozwojowe

-trzylatek potrafi zakomunikować swoje potrzeby, zadawać i odpowiadać na pytania, chętnie samo opowiada, co mu się wydarzyło, szuka przyczyn wydarzeń, zależności między nimi, porządkuje rzeczywistość, próbuje wyciągać wnioski

PAMIĘTAJMY! Nie wymagajmy od dziecka wypowiedzenia słów, w których występują głoski dla niego jeszcze trudne czyli np. czekolada, rower, szalik; zdarza się, że niektóre dzieci już to potrafią

i wtedy należy się z tego cieszyć, jednak większość nie-i to jest także prawidłowe.

CO POWINNO NIEPOKOIĆ W TRZECIM ROKU ŻYCIA?

Warto skonsultować się ze specjalistą:

- Zawsze wtedy, gdy utrzymują się trudności z pierwszego i drugiego roku życia (opisane w poprzednich broszurkach)
- Jeśli dziecko nie tworzy prostych zdań, które pod koniec 3 roku życia powinny być złożone
- Oddycha przez usta, buzia jest cały czas otwarta, dziecko mocno się ślini, język jest widoczny między zębami
- Brakuje głosek, które powinny być w systemie fonetycznym dziecka
- Jeśli dziecko sprawia wrażenie jakby nie słyszało albo nie rozumiało mowy

ZABAWY DOMOWE ROZWIJAJĄCE MOWĘ – W TRZECIM ROKU ŻYCIA

Co mówi do nas dziecko?

-Rób ze mną gimnastykę buzi i języka (wykonujcie odpowiednie dla dziecka ćwiczenia narządów mowy)

-Pamiętaj, żeby poprawnie do mnie mówić-nie zdrabniaj, mów powoli, prostymi zdaniami

-Nie przerywaj mi, nie kończ za mnie zdania-czasem muszę pomyśleć, jak coś powiedzieć

-kiedy o coś pytam-zawsze mi odpowiadaj, dzięki temu będę ciekawy świata

-Dużo mi czytaj-zawsze zadawaj pytania do tekstu-najpierw proste: typu” Gdzie jest? Kto? Co to jest? Co zrobił?” I przechodź do trudniejszych, typu: „Co trzyma Olek? Dlaczego Ala jest smutna? U kogo była....? Co leży na stole?”

- Śpiewajmy piosenki, bawmy się w rymowanki, zabawy paluszkowe, zadawaj mi proste zagadki

-Ćwicz ze mną moje rączki i całe ciało(różne zabawy masami plastycznymi, malowanie, rysowanie, pomoc w kuchni, ćwiczenia

koordynacji ruchowej- chodzenie po linii, równowagi, ruchy naprzemienne, naśladowanie ruchów ciała)

-Ćwicz moją lewą półkulę (składanie obrazków, pociętych na części, dopasowywanie kształtów, układanie sekwencji

-Bawmy się w polecenia np. daj misia na stół, schowaj książkę do szafy

-Bawmy się w zgadywanki -ułoż na stole misia, autko, piłkę , schowaj np. autko i zapytaj :”Czego nie ma ?” dziecko odpowiada:

Misia „(nie : miś)-ćwiczmy pamięć oraz formę dopełniacza

-Używaj domowych produktów i przedmiotów, by uczyć mnie kategoryzacji np. skarpetki do skarpetek, spodnie do spodni, warzywa na jednej kupce, na drugiej owoce, widelce do jednej przegródki, noże do drugiej, łyżki do trzeciej, oraz układania sekwencji : jabłko-gruszka-jabłko-gruszka, widelec-nóż, widelec-nóż itd.

-Bawmy się podczas codziennych czynności-mycie zębów czy robienie kanapki wykorzystaj do rozwijania myślenia przyczynowo-skutkowego: wyciągam szczoteczkę i pastę, nakładam pastę na szczoteczkę, myję zęby, płuczę.... Wyciągam chleb i masło, smaruję, kładę ser, jem

-Graj ze mną w memory, w proste gry planszowe

-Pozwól mi być samodzielnym

